

Svarte penger

Vi tror ikke skattemoralen i Norge er påtakelig høy. Skattesnusket som kostet Per Ditlev-Simonsen (H) jobben som ordfører i Oslo, er ikke en gang som toppen av det berømte isfjellet å regne. For mange selskaper og enkeltpersoner gjelder nok ordtaket om at leilighet skaper tyv.

Nå er det riktig nok forholdsvis få som har anledning til å operere med hemmelige bankkonti i utenlandske skatteparadis, simpelthen fordi den enkeltes økonomi setter grenser. Men noen av Norges fremste eksperter på korrupsjon og svarte penger hevder at hemmelige utenlandskonti er en utbredt praksis i norsk næringsliv.

Korrupsjonsjeger Helge Kvamme i PricewaterhouseCooper og advokat Erling Grimstad – tidligere nestkommanderende i Økokrim – sier til Aftenposten at de har sett mange eksempler på dette, og at det er langt mer utbredt enn folk tror.

De tør ikke gi noe anslag over hvor store summer det kan dreie seg om etter som det her bokstavelig talt er snakk om mørketall. Men basert på overslag fra andre land kan vi trygt gå ut fra at det for Norges del dreier seg om mangfoldig milliarder kroner.

Finansminister Kristin Halvorsen (SV) har varslet en ny giv for å komme dette uvesenet til livs. Men her kjemper Halvorsen og hennes menn og kvinner i finansdepartementet en vanskelig kamp, for å si det pent. En global økonomi øker pengestrømmene verden over, samtidig som konkurransen mellom skatteparadisene om å tiltrekke seg svarte penger blir stadig hardere.

Det som en gang var ansett som et redferfenomen, er i dag tilgjengelig for alle med PC. Et par tastetrykk fyller skjermen med fristende tilbud fra utenlandske banker og andre finansinstitusjoner som alle har en ting til felles: De garanterer full diskresjon i forhold til hjemlige myndigheter.

Vi er derfor høyst overrasket over at NHOs etikkråd hevder at de er blanke på dette området, at de hverken har hørt om eller kjenner til et eneste konkret tilfelle. Det er kanskje på tide for etikkrådet å oppdatere seg på den verden de lever i.

VG Nett spurte i går sine lesere:

Tror du det er en utbredt praksis i norsk næringsliv å operere med hemmelige bankkonti i utlandet?

84%

JA

16%

NEI

Ant. stemmer: 3694

Ny Brustad-bu

Helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad har gladmelding til ni kommuner: Nå får de polutvalg. Men ifølge foreløpige planer skal ikke utvalgene være større enn 25 kvadratmeter. Hva er det for noe tull? Blir det pol for miniatyrflasser?

Hindret rag

BODØ (VG) Både russere og amerikanere var under den kalde krigen sterkt skeptiske til å bruke taktiske atomvåpen i en mulig varm krig.

I Sovjetunionen innså man omkring 1980 at følgene kom til å bli fatale ved bruk av bare ti prosent av den taktiske atomstyrken; de militære og sivile ødeleggelsene på begge sider kom til å bli så store at våpnene rett og slett ikke kunne benyttes.

Dette fortalte russiske representanter under en konferanse i Bodø denne uken om strategi i nordområdene, i regi av Institutt for forsvarsstudier. Pensjonerte generaler og admiraler fra flere NATO-land og Russland utvekslet erfaringer og synspunkter på forholdene under den kalde krigen.

Tegneren Hagen og undertegnede fulgte fascinert med. Det er veldig spennende å høre gamle krigere berette hva de holdt på med den gangen NATO og Warszawa-pakten stod mot hverandre i Europa. I USA er det tradisjonelt blitt praktisert stor åpenhet også om militære spørsmål, mens den daværende Sovjetunionen var potte tett.

Prisverdig innsats

Nå blir stadig flere sovjetiske arkiver åpnet, og russiske militære står fritt til å drøfte den nære fortiden med kolleger, forskere og journalister i vest. Konferanser som den vi deltok på i Bodø denne uken, er verdifulle bidrag til samtidshistorien.

Institutt for forsvarsstudier gjør en prisverdig innsats for å belyse Forsvaret og dets historie. I det norske historikermiljøet har det tradisjonelt vært liten interesse for militære spørsmål; man har konsentrert seg om politisk, sosial og økonomisk historie.

Institutt for forsvarsstudier har rettet på dette; folk med tilknytning til instituttet har f.eks. utarbeidet verket Norsk forsvarshistorie i fem bind. Det er under arbeid et verk om marinens historie de siste 200 år, og i 1997 ga instituttets forskningssjef, Olav Riste, sammen med Arnfinn Moland ut boken «Strengt hemmelig», norsk etterretningstjeneste 1945–1970. Den ga et enestående innblikk i denne hemmelige og lukkede tjenestens historie.

Det har kommet andre verker også, og instituttet driver en utstrakt seminar- og konferansevirksomhet som bidrar til å gi deltagerne innblikk i norske militære forhold og utenriks- og sikkerhetspolitikk.

Overlegen

Under den kalde krigen var det både i NATO og Warszawa-pakten visshet om at Sovjetunionen var Vesten langt overlegen i konvensjonelle militære styrker. Under konferansen i Bodø var offiserene fra begge sider enige om at den røde arme' i en krig ville nå frem til den engelseke kanal i løpet av 2-3 uker.

For å svare på et slikt angrep,

var NATO-styrkene derfor nødt til å ty til taktiske atomvåpen. Man håpet at bruk av atomvåpen kunne begrense til det taktiske nivået, men sikker kunne man umulig være.

Russerne på sin side regnet det som sikkert at bruk av taktiske våpen uvegerlig ville eskalere til strategisk atomkrig.

På den måten ble Vestens taktiske atomvåpen et effektivt ris bak

speilet; russerne visste at dersom de kom til å gjøre bruk av sin konvensjonelle overlegenhet, så ville resultatet til slutt bli ragnarokk. De to partene ble stående og holde hverandre fast i en ganske effektiv terrorbalanse.

Vakte bekymring

Selv om amerikanerne og NATO altså hadde som opsjon å møte et sovjetisk angrep med taktiske

